

Lena Persson

Från: Annie Fainelli <Annie.Fainelli@swedac.se>
Skickat: den 7 juni 2022 11:35
Ämne: Remiss av Swedacs föreskrifter om kylenergimätare
Bifogade filer: Remissmissiv.pdf; STAFS 2023_X.pdf; Konsekvensutredning.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Kategorier: Lena

Hej,

Swedac skickar nu på remiss ett förslag till föreskrifter om kylenergimätare.

Bifogade finns remissmissiv, förslaget till föreskrifter och konsekvensutredning.

Ni bereds tillfälle att inkomma med svar på remissen **senast den 7 juli 2022**.

Med vänlig hälsning

Annie Fainelli

Jurist

Swedac

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll

Avdelningen för juridik och handelsfrågor

Tel: +4633170829

[swedac.se](https://www.swedac.se)

Följ oss på

Swedac är personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter i myndighetens e-postkommunikation. Vi behandlar personuppgifter i inkommande och utgående e-post för att uppfylla vår skyldighet att vara tillgänglig för kontakter med enskilda samt för att registrera och arkivera allmänna handlingar. Uppgifterna kan också komma att behandlas för de olika ändamål som meddelandet ger upphov till. För ytterligare information om Swedacs behandling och dina rättigheter som registrerad, vänligen gå till: [Swedacs integritetspolicy](#)

Remiss

Förslag till Swedacs föreskrifter om kylenergimätare

Bakgrund

Swedac har för närvarande inte några föreskrifter på området för kylenergimätare. Det förslag som framförs utgör en del av genomförandet av det s.k. energieffektiviseringsdirektivet och de ändringar som gjorts i detta direktiv.¹ Genom de föreslagna föreskrifterna genomförs energieffektiviseringsdirektivet i den del det innebär att mättekniska krav ska ställas på kylenergimätare för att dessa ska uppfylla kravet på korrekt mätning.

Förslaget

Förslaget innehåller sammanfattningsvis följande:

- krav som riktar sig till ekonomiska aktörer som tillhandahåller eller släpper ut kylenergimätare på marknaden samt till användare av sådana mätare,
- tillämpningsområde som knyts till skyldigheten att mäta enligt fjärrkylelagen (2022:332),
- delar av kraven i standarden SS-EN 1434 eller motsvarande krav ska vara uppfyllda avseende kylenergimätare,
- vissa krav på noggrannhetsklass, temperatur- och fuktförhållanden samt på att den som tar i bruk kylenergimätaren ska se till att den är lämplig för de driftförhållanden som kan förutses,
- en kylenergimätare ska ha genomgått typkontroll och produktverifiering, där statistisk kontroll får användas för produktverifieringen,
- ett ackrediterat laboratorium ska utföra typkontroll samt den kalibrering eller provning som utgör en del av produktverifiering och i fråga om övriga krav ska tillverkaren eller övriga ekonomiska aktörer kunna visa att dessa är uppfyllda,
- det laboratorium som ska utföra typkontroll ska vara oberoende i förhållande till det företag vars kylenergimätare det ska bedöma och det får inte ha något användarintresse i mätaren,

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/2002/EU av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, Infrastrukturdepartementets promemoria Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk samt förslagen i den efterföljande propositionen 2021/22:124 med samma namn.

- det laboratorium som utfört typkontrollen ska utfärda ett typintyg,
- kylenergimätare ska åtföljas av en försäkran från tillverkaren om att mätaren uppfyller föreskrivna krav, och
- vissa uppgifter som avser mätaren ska finnas tillgängliga vid tillsyn hos den som tar i bruk en kylenergimätare.

Den nya författningen bedöms som tidigast kunna träda i kraft den 1 januari 2023.

Förslaget i sin helhet samt konsekvensutredning finns publicerade på Swedacs webbplats:

<https://www.swedac.se/lag-ratt/swedacs-foreskrifter/pagaende-foreskriftsarbete/>

Synpunkter

Ni ges härmed tillfälle att lämna synpunkter på förslaget och konsekvensutredningen.

Synpunkterna ska vara Swedac tillhanda **senast den 7 juli 2022**.

Vänligen ange diarienummer 2022/293 i svaret. Synpunkterna ska vara skriftliga och skickas till:
registrator@swedac.se
eller
Swedac, Box 878, 501 15 Borås.

De synpunkter som inkommer kan komma att publiceras på Swedacs webbplats.

Remissinstanserna listas i bilagan nedan. Även aktörer som inte finns med i listan är välkomna att inkomma med synpunkter. Om det skulle uppmärksammas att det finns ett intresse för någon ytterligare att inkomma med synpunkter går det bra att hänvisa till materialet på Swedacs webbplats (se adressen ovan).

Kontaktpersoner

Vid frågor med anledning av remissen går det bra att kontakta:

Annie Fainelli, jurist
annie.fainelli@swedac.se
033-17 08 29

Thomas Franzén, utredare
thomas.franzen@swedac.se
033-17 08 51

Renée Hansson, utredare
renee.hansson@swedac.se
033-17 08 32

Hin Lau, utredare
hin.lau@swedac.se
033-17 77 54

Med vänlig hälsning,

Annie Fainelli

Bilaga
Sändlista

BILAGA

Sändlista

Ambiductor AB
Armatec AB
B Meters Nordic AB
Diehl Metering AB
Energiföretagen Sverige
Energimarknadsinspektionen
E.ON Värme Sverige AB
Gotlands Energi AB
Göteborg Energi AB
Hydrostandard Mätteknik Nordic AB
Itron Sweden AB
Kamstrup AB
Karlshamn Energi AB
Kommerskollegium
Mätarkontroll i Stockholm AB
Norrenergi AB
ONE Nordic Mätteknik AB
Regelrådet
RISE Research Institutes of Sweden AB
Skellefteå Kraft AB
Skövde Värmeverk AB
Stockholm Exergi AB
Södertörns Fjärrvärme AB
Tekniska Verken i Linköping AB
TLS Energimätning AB
Öresundskraft AB

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll författningssamling

ISSN 1400-4682

Utgivare: Anette Arveståhl

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrolls föreskrifter om kylenergimätare

STAFS 2023:X
Publicerad
den xx xx 20xx

Beslutade den xx xx 20xx

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskriver¹ följande med stöd av 4 § förordningen (1993:1066) om måttenheter, mätningar och mätdon och 3 § förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om kylenergimätare som släpps ut på marknaden eller tillhandahålls på marknaden för ibruktagande för mätning av mängden bortförd värmeenergi om det finns en skyldighet att mäta enligt fjärrkylelagen (2022:332). Föreskrifterna innehåller också krav på ibruktagande och användning av kylenergimätare för mätning av mängden bortförd energi om det finns en skyldighet att mäta enligt den lagen.

2 § Dessa föreskrifter gäller även för kylenergimätare som utgör en del av en bifunktionell termisk energimätare.

3 § Tillämpningen av dessa bestämmelser omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/515 av den 19 mars 2019 om ömsesidigt erkännande av varor som är lagligen saluförda i en annan medlemsstat och om upphävande av förordning (EG) nr 764/2008.

Definitioner

4 § I dessa föreskrifter avses med

1. *bifunktionell termisk energimätare*: instrument som är utformat för mätning av värmeenergi, som i en värmeväxlarkrets såväl kan tillföras som bortföras av en värmebärande vätska; en bifunktionell termisk energimätare är antingen ett komplett instrument eller ett kombinerat instrument bestående av delenheter, flödesgivare, temperaturgivarpar samt integreringsverk, eller en kombination av dessa,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944. Se även Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

2. *delenhet*: flödesgivare, temperaturgivarpar eller integreringsverk,
3. *kylenergimätare*: instrument som är utformat för mätning av värmeenergi, som i en värmeväxlarkrets bortförs av en värmebärande vätska; en kylenergimätare är antingen ett komplett instrument eller ett kombinerat instrument bestående av delenheterna flödesgivare, temperaturgivarpar samt integreringsverk, eller en kombination av dessa,
4. *produktverifiering*: en bedömning av överensstämmelse som avser huruvida en kylenergimätare vid tillverkning överensstämmer med typen enligt beskrivningen i typintyget och uppfyller kraven i dessa föreskrifter, och
5. *typkontroll*: en bedömning av överensstämmelse som avser huruvida den tekniska konstruktionen av en kylenergimätare uppfyller kraven i dessa föreskrifter.

Krav på kylenergimätare

5 § Den som släpper ut en kylenergimätare på marknaden eller tillhandahåller en sådan mätare på marknaden för ibruktagande för de ändamål som anges i 1 § ska se till att följande krav avseende mätaren är uppfyllda:

1. kraven i SS-EN 1434-1:2015+A1:2018 och SS-EN 1434-2:2015+A1:2018 eller motsvarande krav, och
2. kraven i 6–10 §§.

6 § En kylenergimätare ska

1. vara minst av noggrannhetsklass 2 enligt SS-EN 1434-1:2015+A1:2018 för mätning för andra ändamål än leverans till bostäder, och
2. klara de temperatur- och fuktförhållanden i vilka den avses användas.

7 § En kylenergimätare ska ha genomgått typkontroll och produktverifiering. Produktverifieringen får utföras med statistisk kontroll.

Typkontrollen i första stycket ska utföras enligt SS-EN 1434-4:2015+A1:2018 eller enligt ett förfarande som uppfyller motsvarande krav. Produktverifieringen i första stycket ska utföras enligt SS-EN 1434-5:2015+A1:2019 eller enligt ett förfarande som uppfyller motsvarande krav.

Vid den statistiska kontroll som avses i första stycket ska provtagnings-systemet säkerställa

1. en kvalitetsnivå som motsvarar 95 % sannolikhet för godkännande, med en felkvot på mindre än 1 %, och
2. en gränskvalitet som motsvarar 5 % sannolikhet för godkännande, med en felkvot på mindre än 7 %.

Om ett parti godkänns i samband med statistisk kontroll ska samtliga mätare i detta parti anses vara godkända, utom de mätare i urvalet som inte klarade provningarna.

8 § Typkontroll samt den kalibrering eller provning som utförs som en del av produktverifiering ska utföras av ett laboratorium som har ackrediterats för uppgiften enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Det laboratorium som ska utföra typkontroll ska vara oberoende i förhållande till det företag vars kylenergimätare det ska bedöma och får inte ha något användarintresse i mätaren.

9 § Det laboratorium som utfört typkontrollen ska utfärda ett typintyg som ska innehålla

1. datum för utfärdande,
2. laboratoriets namn och adress,
3. tillverkarens namn och adress,
4. slutsatserna av undersökningen,
5. de uppgifter som krävs för att identifiera den godkända typen,
6. uppgifter om kylenergimätarens metrologiska egenskaper,
7. uppgifter om försegling, identifikation av programvara och andra åtgärder som krävs för att garantera kylenergimätarens integritet,
8. information som är nödvändig för att identifiera kylenergimätaren och för att visuellt kunna kontrollera överensstämmelse med typ,
9. all specifik information som krävs för att verifiera de tillverkade kylenergimätarnas egenskaper, och
10. när det gäller delenheter, all nödvändig information för att säkerställa överensstämmelsen med andra delenheter.

10 § En kylenergimätare ska åtföljas av en försäkran från tillverkaren om att mätaren uppfyller föreskrivna krav.

11 § Krav på delenheter får tillämpas på delenheter som tillverkats av samma eller av olika tillverkare. Då en kylenergimätare består av delenheter gäller samma krav på deligheterna som på mätaren när detta är lämpligt.

Ibrukttagande och användning av en kylenergimätare

12 § Den som tar i bruk en kylenergimätare för mätning av mängden bortförd värmeenergi när det finns en skyldighet att mäta enligt fjärrkyl-lagen (2022:332), ska använda en kylenergimätare som uppfyller de krav avseende mätaren som anges i 5 §.

13 § Den som tar i bruk en kylenergimätare för det ändamål som anges i 12 § ska se till att mätaren är lämplig för de driftförhållanden som kan förutses. Detta gäller särskilt värmebärarens temperatur, tryck, flödesområde samt termisk effekt.

14 § När en kylenergimätare är i drift samt tre år därefter ska följande uppgifter som avser mätaren finnas tillgängliga vid tillsyn:

1. tillverkarens serienummer,
2. fabrikat,
3. typbeteckning,
4. nummer på typintyg från typkontroll eller motsvarande handling,
5. tillverkningsår, och
6. i förekommande fall uppgift om mätaren är en bifunktionell termisk energimätare.

Övrigt

15 § Swedac kan, i enskilda fall och om det finns särskilda skäl, medge undantag från tillämpningen av dessa föreskrifter.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2023.

På Swedacs vägnar

ULF HAMMARSTRÖM

Mikael Schmidt

Remiss

Konsekvensutredning angående förslag till föreskrifter om kylenergimätare

1. Inledning och sammanfattning av förslaget

Enligt förordningen (2021:1252) med instruktion för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) ansvarar Swedac för bl.a. reglerad mätteknik. I detta ansvar ingår att upprätthålla ett behovsanpassat regelverk för reglerad mätteknik och att utöva tillsyn och marknads kontroll över produkter inom ansvarsområdet.

Swedac har för närvarande inte några föreskrifter på området för kylenergimätare. Det förslag till föreskrifter som nu framförs utgör en del av genomförandet av det s.k. energieffektiviseringsdirektivet och de ändringar som gjorts i detta direktiv.¹ Förslaget har även tagits fram med beaktande av Infrastrukturdepartementets promemoria Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk (nedan kallad Infrastrukturdepartementets promemoria) samt förslagen i den efterföljande propositionen 2021/22:124 med samma namn. Genom de föreslagna föreskrifterna genomförs energieffektiviseringsdirektivet i den del det innebär att mättekniska krav ska ställas på kylenergimätare för att dessa ska uppfylla kravet på korrekt mätning.

Av 4 § förordningen (1993:1066) om måttenheter, mätningar och mät don följer att Swedac har bemyndigande att meddela föreskrifter om krav på och kontroll av kylenergimätare.

Under arbetet med föreskrifterna har Swedac haft samråd med Energimarknadsinspektionen, branschorganisationen Energiföretagen Sverige AB, ett anmält organ för kylenergimätare samt en tillverkare av kylenergimätare.

Den nya författningen bedöms som tidigast kunna träda i kraft den 1 januari 2023.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/2002/EU av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet.

Förslaget innehåller sammanfattningsvis följande:

- krav som riktar sig till ekonomiska aktörer som tillhandahåller eller släpper ut kylenergimätare på marknaden samt till användare av sådana mätare (avsnitt 2.1),
- tillämpningsområde som knyts till skyldigheten att mäta enligt fjärrkylelagen (2022:332) (avsnitt 2.2),
- delar av kraven i standarden SS-EN 1434 eller motsvarande krav ska vara uppfyllda avseende kylenergimätare (avsnitt 2.1 och 2.4),
- vissa krav på noggrannhetsklass, temperatur- och fuktförhållanden samt på att den som tar i bruk kylenergimätaren ska se till att den är lämplig för de driftförhållanden som kan förutses (avsnitt 2.4 och 2.5),
- en kylenergimätare ska ha genomgått typkontroll och produktverifiering, där statistisk kontroll får användas för produktverifieringen (avsnitt 2.4),
- ett ackrediterat laboratorium ska utföra typkontroll samt den kalibrering eller provning som utgör en del av produktverifiering och i fråga om övriga krav ska tillverkaren eller övriga ekonomiska aktörer kunna visa att dessa är uppfyllda (avsnitt 2.4),
- det laboratorium som ska utföra typkontroll ska vara oberoende i förhållande till det företag vars kylenergimätare det ska bedöma och det får inte ha något användarintresse i mätaren (avsnitt 2.4),
- det laboratorium som utfört typkontrollen ska utfärda ett typintyg (avsnitt 2.4),
- kylenergimätare ska åtföljas av en försäkran från tillverkaren om att mätaren uppfyller föreskrivna krav (avsnitt 2.4), och
- vissa uppgifter som avser mätaren ska finnas tillgängliga vid tillsyn hos den som tar i bruk en kylenergimätare (avsnitt 2.5).

2. Beskrivning av problemet och vad som ska uppnås

2.1 Allmänt om utgångspunkterna för utformningen av föreskrifterna

Med anledning av energieffektiviseringsdirektivet och de ändringar som gjorts i detta direktiv behöver Swedac föreskriva om mättekniska krav på kylenergimätare som innebär att dessa uppfyller kravet på korrekt mätning.² Det framgår nämligen av artikel 9a i ändringsdirektivet bl.a. att slutkunder av fjärrkyla ska tillhandahållas mätare som korrekt visar deras faktiska energianvändning. Ett för området vedertaget sätt att uppnå det är att ställa krav avseende den tekniska prestandan

² Se s. 27 Infrastrukturdepartementets promemoria *Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk*.

på mätaren i kombination med ett förfarande för bedömning av överensstämmelse.

Swedacs föreskrifter ska avse mätning av fjärrkyla till alla slutkunder i de fall mätning baseras på tillflödesmätning. I dagsläget finns inte skäl att reglera mätning av kyla på lägenhetsnivå.³

Swedac har flera regelverk med tekniska krav för mätinstrument på andra områden än kylenergimätare och dessa föreskrifter har införts som ett led i genomförandet av det s.k. mätinstrumentdirektivet.⁴ Exempel på dessa är föreskrifter om värmeenergimätare, vattenmätare och mätare för aktiv elenergi. Gemensamt för dessa föreskrifter är att de innehåller krav på ekonomiska aktörer⁵ som tillhandahåller eller släpper ut mätare på marknaden samt för användare av sådana mätare. De krav som ska ställas på kylenergimätare bör så långt det är möjligt likna dem som gäller för mätare på ovan nämnda områden och särskilt dem som gäller för värmeenergimätare då dessa mätare i stor utsträckning till sin konstruktion och funktion liknar kylenergimätare. Det föreslås mot denna bakgrund att kraven avseende kylenergimätare ska rikta sig till ekonomiska aktörer som tillhandahåller eller släpper ut kylenergimätare på marknaden samt till användare av sådana mätare. Vidare föreslås definitionerna och några av de övriga bestämmelserna ha ett innehåll som delvis motsvarar Swedacs föreskrifter om andra mätinstrument, särskilt värmeenergimätare.

När det gäller kravspecifikationer bedöms det vara lämpligt att de krav som följer av relevanta delar av standarden SS-EN 1434 (Termisk energimätare) eller motsvarande krav ska uppfyllas avseende kylenergimätare. I fråga om valet av standard ska nämnas att ISO (Internationella standardiseringsorganisationen) inte publicerat några standarder för kylenergimätare. Standarden EN 1434 har arbetats fram av CEN (Europeiska standardiseringskommittén) och är såvitt Swedac känner till den enda internationella standarden som finns att tillgå på området. Vidare utgör denna standard, som avser såväl värmeenergimätare som kylenergimätare, för värmeenergimätare en harmoniserad standard och en hänvisning till den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.⁶

³ Se s. 25 och s. 28 Infrastrukturdepartementets promemoria *Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk*.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/32/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av mätinstrument (omarbetning).

⁵ Tillverkare, tillverkares representanter, importörer och distributörer.

⁶ EUT C 218, 24.7.2012, s. 7.

Detta innebär att vid tillämpningen av Swedacs föreskrifter avseende värmeenergimätare förutsätts en värmeenergimätare som stämmer överens med kraven i standarden också uppfylla kraven i Swedacs föreskrifter.⁷

Det ska i detta sammanhang påpekas att EN 1434 är under revision. För det fall nya utgåvor av delarna i standarden kommer att publiceras kommer föreskriftsförslaget sannolikt att justeras till att omfatta de nya utgåvorna.

Vad avser utgångspunkterna för föreskrifterna ska också framföras att det enligt uppgifter från EU-kommissionen finns planer på att utvärdera mätinstrumentdirektivet och överväga om direktivet ska ändras på så sätt att krav på kylenergi-mätare införs. Även av denna anledning är det lämpligt att föreskrifternas utformning liknar den som finns för de föreskrifter i vilka mätinstrumentdirektivet genomförts. På så sätt blir omfattningen av eventuella framtida ändringar av föreskrifterna om kylenergi-mätare sannolikt begränsad.

Det bedöms även vara en lämplig utgångspunkt att kylenergi-mätare som idag kan godkännas enligt regelverk i andra EU-länder ska kunna godtas även i Sverige. I andra EU-länder förekommer regelverk som innefattar s.k. nationella typgodkännanden. Ett sådant typgodkännande styrker att en produkt uppfyller de krav som finns i den nationella regleringen och utfärdas i regel av en utsedd nationell myndighet. Det nationella typgodkännandet förutsätter i flera fall att kylenergi-mätare ska uppfylla relevanta krav i standarden EN 1434 och kan t.ex. bygga på att ett ackrediterat laboratorium utfärdar viss dokumentation avseende typprovning.⁸ Det förekommer även reglering som omfattar produktcertifiering. Det bedöms vara lämpligt att krav som omfattar kalibrering och provning (som en del av en typkontroll eller produktverifiering) införs i den föreslagna regleringen då dessa krav även ingår i produktcertifiering. På så sätt finns bättre förutsättningar för att sådana mätare som godtas i andra EU-länder kan godtas även i Sverige.

De krav som föreslås innebär att ett ackrediterat laboratorium ska utföra sådan kalibrering eller provning som utgör en del av en typkontroll eller produktverifiering. När det gäller uppfyllnad av övriga krav avseende kylenergi-mätare föreslås det inte finnas krav på att en ackrediterad aktör ska intyga att kraven är uppfyllda, utan det får istället ankomma på tillverkaren eller övriga ekonomiska aktörer att kunna visa att kraven är uppfyllda.

⁷ 4 kap. 1 § STAFS 2016:1.

⁸ Se t.ex. den danska regleringen, 5 och 14 §§ i Bekendtgørelse om måleteknisk kontrol med målere, der anvendes til måling af forbrug af køleenergi i fjernkøleanlæg og centralkøleanlæg.

2.2 Tillämpningsområde, 1-3 §§

Som ett led i genomförandet av energieffektiviseringsdirektivet och de ändringar som gjorts i detta direktiv har beslut fattats om införande av en fjärrkylelag.⁹ Enligt 4 § i fjärrkylelagen (2022:332) ska ett fjärrkyleföretag bl.a. mäta mängden bortförd värmeenergi och dess fördelning över tid. Tillämpningsområdet för Swedacs föreskrifter för kylenergimätare föreslås anges på ett sådant sätt att det kopplas till skyldigheten att mäta enligt fjärrkylelagen (1 §).

I fråga om de övriga föreslagna bestämmelser som avser tillämpningsområdet ska nämnas att det behövs en bestämmelse som anger att även kylenergimätare som utgör en del av en bifunktionell termisk energimätare omfattas av föreskrifterna (2 §). Denna bestämmelse innebär att det i föreskrifterna inte genomgående behöver anges att kraven avser både kylenergimätare och värmeenergimätare som utgör en del av bifunktionella termiska energimätare.

Vidare behöver föreskrifterna innehålla en s.k. klausul om ömsesidigt erkännande för att uppfylla de krav som ställs från EU om att myndigheter i sina föreskrifter ska upplysa om principen om ömsesidigt erkännande (3 §).

2.3 Definitioner, 4 §

De föreslagna definitionerna för *kylenergimätare* och *delenhet* motsvarar i allt väsentligt de definitioner som finns i Swedacs föreskrifter om värmeenergimätare. Den definition som föreslås för *bifunktionell termisk energimätare* motsvarar i relevanta delar definitionen för *kylenergimätare*.

När det gäller definitionerna för *produktverifiering* och *typkontroll* är dessa i relevanta delar hämtade från ett beslut från EU om en gemensam ram för saluföring av produkter.¹⁰

2.4 Krav på kylenergimätare, 5-11 §§

De krav som föreslås innebär att den som släpper ut en kylenergimätare på marknaden eller tillhandahåller en sådan mätare på marknaden för ibruktage för de ändamål som anges i 1 § ska se till att de krav avseende mätaren som det hänvisas till i bestämmelsen är uppfyllda (5 §). Genom den hänvisning som finns till standarden SS-EN 1434 följer att kraven, förutom tekniska krav på mätaren,

⁹ Se s. 5 i prop. 2021/22:124.

¹⁰ Se modulerna B och F i Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG av den 9 juli 2008 om en gemensam ram för saluföring av produkter och upphävande av rådets beslut 93/465/EEG.

omfattar t.ex. krav på märkning, försegling och tillhandahållande av viss dokumentation såsom installationsanvisningar. Istället för kraven i standarden godtas att "motsvarande krav" uppfylls. Om en kylenergimätare uppfyller exempelvis kraven i en nationell standard är detta tillräckligt, under förutsättning att kraven kan bedömas vara likvärdiga med dem som följer av SS-EN 1434.

I fråga om noggrannhetsklass respektive temperatur- och fuktförhållanden föreslås krav motsvarande dem som finns avseende värmeenergimätare, med den skillnaden avseende temperatur- och fuktförhållanden att det inte ställs några andra krav direkt i bestämmelsen än att kylenergimätaren ska klara de förhållanden i vilka den avses användas (6 §). Kraven i de båda regelverken motsvarar dock varandra eftersom de krav som uppställs angående temperatur- och fuktförhållanden för kylenergimätare i stället framgår av SS-EN 1434. Att kraven enligt standarden gäller följer av 5 § 1 p i förslaget.

När det gäller krav på bedömning av överensstämmelse måste kylenergimätaren ha genomgått typkontroll och produktverifiering (7 §). Dessa förfaranden ska utföras enligt SS-EN 1434 eller enligt ett förfarande som uppfyller motsvarande krav. Förfarandena ska säkerställa dels att kylenergimätarens tekniska konstruktion uppfyller kraven i föreskrifterna, dels att tillverkade kylenergimätare stämmer överens med typen enligt beskrivningen i typintyget och uppfyller kraven i föreskrifterna. Produktverifieringen får utföras med statistisk kontroll och de närmare krav som anges för den statistiska kontrollen motsvarar krav som finns för värmeenergimätare.¹¹ Det kan även nämnas att statistisk kontroll också ingår i det förfarande för produktverifiering som följer av ovan nämnda beslut från EU om en gemensam ram för saluföring av produkter.¹²

Det föreslås att typkontroll samt den kalibrering eller provning som utförs som en del av produktverifiering ska utföras av ett laboratorium som har ackrediterats för uppgiften enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (8 §). Ackreditering är ett etablerat sätt att säkerställa att organ för bedömning av överensstämmelse uppfyller erforderliga krav på kompetens och opartiskhet. Krav på ackreditering bedöms lämpligt för att säkerställa kvaliteten i typkontrollen och produktverifieringen samt att kraven i dessa delar uppfylls. Den kalibrering och provning som utförs bedöms nämligen vara av särskild betydelse för att mätresultatet ska vara tillförlitligt. Utöver kravet på ackreditering föreslås att laboratoriet ska vara oberoende i förhållande till det företag vars

¹¹ Se 5 § STAFS 2016:5 och avsnitten 5.3 och 5.4 i bilaga F till STAFS 2016:1.

¹² Se modul F i Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG av den 9 juli 2008 om en gemensam ram för saluföring av produkter och upphävande av rådets beslut 93/465/EEG.

kylenergimätare det ska bedöma samt att laboratoriet inte får ha något användarintresse i mätaren.¹³ Kravet på oberoende innebär att laboratoriet ska vara en tredje part i förhållande till företaget. Ett användarintresse skulle t.ex. kunna finnas om ett laboratorium, som finns inom samma organisation som en användare av kylenergimätare, bedömer mätare åt en tillverkare när mätarna senare kommer att hamna hos användaren.

Vidare föreslås en bestämmelse om att det laboratorium som utfört typkontrollen ska utfärda ett typintyg (9 §). Kravet på innehåll i typintyget motsvarar i relevanta delar de krav som gäller för värmeenergimätare.¹⁴

I fråga om tillverkade kylenergimätare föreslås ett krav på att dessa ska åtföljas av en försäkran från tillverkaren om att de uppfyller kraven i föreskrifterna (10 §). Försäkran utgör en garanti för att just det aktuella mätarexemplaret uppfyller kraven. Avseende värmeenergimätare finns ett motsvarande krav på dokumentation i form av en s.k. EU-försäkran om överensstämmelse.¹⁵

Det föreslås vidare införas en särskild bestämmelse som avser tillämpningen av krav på delenheter (11 §). Denna bestämmelse har en motsvarighet i regelverket för värmeenergimätare.¹⁶

2.5 Ibrukttagande och användning av en kylenergimätare, 12-14 §§

I fråga om skyldigheterna vid användning föreslås att den som tar i bruk en kylenergimätare för mätning av mängden bortförd värmeenergi när det finns en skyldighet att mäta enligt fjärrkylelagen (2022:332), ska använda en mätare som uppfyller de krav som omfattas av 5 §.

Vidare föreslås krav på att den som tar i bruk en kylenergimätare för sådan mätning ska se till att mätaren är lämplig för de driftförhållanden som kan förutses (13 §), vilket motsvarar vad som gäller i fråga om värmeenergimätare.¹⁷

Det föreslås att vissa uppgifter som avser mätaren ska finnas tillgängliga vid tillsyn (14 §). Den aktuella bestämmelsen omfattar tillverkarens serienummer, fabrikat, typbeteckning, nummer på typintyg från typkontroll eller motsvarande handling, tillverkningsår och i förekommande fall uppgift om mätaren är en bifunktionell

¹³ Jfr definitionen för "third-party conformity assessment activity" i avsnitt 4.5 i standarden SS-EN ISO/IEC 17000:2020.

¹⁴ Se 5 § STAFS 2016:5 och avsnitt 6 i bilaga B till STAFS 2016:1.

¹⁵ Se 5 § STAFS 2016:5 och avsnitt 6 i bilaga F till STAFS 2016:1.

¹⁶ Se avsnitt 7 i bilagan till STAFS 2016:5.

¹⁷ Se 9 § STAFS 2016:5.

termisk energimätare. Att dessa uppgifter kan kontrolleras vid tillsyn är en förutsättning för att Swedac ska kunna bedöma huruvida den kylenergimätare som används uppfyller kraven i föreskrifterna. Kravet på att uppgifterna ska finnas tillgängliga underlättar också vid tillsynen på så sätt att det då inte finns ett behov av att åka till den plats där varje enskild mätare är installerad för att kontrollera dess överensstämmelse med kraven.

2.6 Dispens, 15 §

Förslaget omfattar även en bestämmelse om dispens. Enligt bestämmelsen kan Swedac, i enskilda fall och om det finns särskilda skäl, medge undantag från tillämpningen av föreskrifterna (15 §). En myndighet får inte i ett enskilt fall besluta om undantag från det som den själv har meddelat föreskrifter, såvida inte myndigheten har gett sig en sådan rätt genom en särskild regel i sina föreskrifter.¹⁸ Det bedöms lämpligt att det finns en möjlighet för Swedac att meddela undantag från föreskrifterna och bestämmelsen bör därför införas.

3. Beskrivning av vilka alternativa lösningar som finns för det som ska uppnås och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Ett alternativ till att anpassa regleringen till krav som ställs för att erhålla nationella godkännanden i andra EU-länder är att införa krav som innebär att ett ackrediterat certifieringsorgan för produkter ska certifiera kylenergimätare och därmed bekräfta att mätarna uppfyller alla krav som uppställs. Detta skulle innebära att regelverket skulle likna det som gäller för värmeenergimätare. Det skulle dock även medföra en uppsättning krav som är mer långtgående än dem som, såvitt Swedac känner till, finns i vissa andra EU-länder avseende kylenergimätare. Krav som gäller för certifieringsorgan och som går utöver dem som ställs på ett laboratorium är t.ex. krav på hantering av överklaganden och krav på att den som fattar beslut ska vara en annan person än den som utfört bedömningsarbetet. Dessutom skulle produktionen av mätare omfattas av certifieringsorganets kontroll. Om krav på certifiering införs finns en risk att det skulle försvåra för tillgången på kylenergimätare i Sverige som uppfyller kraven i föreskrifterna. Därmed bedöms det vara en lämpligare väg att ställa upp krav som omfattar att ett ackrediterat laboratorium ska vara involverat avseende kylenergimätare. I sammanhanget ska även beaktas att det på värmeområdet finns krav som innebär att serietillverkningen av de tre delenheter som förekommer i en värmeenergimätare genomgår kontroll. Eftersom kylenergimätare består av samma delenheter som värmeenergimätare är det sannolikt så att kylenergimätares del-

¹⁸ Se rättsdatabasen Juno, kommentar till 12 kap. 8 § regeringsformen (1974:152).

enheter i praktiken lever upp till samma krav som dem som gäller för värmeenergimätare. Swedac kan komma att överväga att införa krav motsvarande produktcertifiering längre fram om det skulle finnas signaler på ett behov av ett sådant regelverk.

De bestämmelser som nu framförs omfattar främst de tekniska krav som kylenergimätare ska uppfylla för att tillgodose kravet på korrekt mätning. En alternativ lösning för att uppnå kravet på korrekt mätning skulle kunna vara att komplettera de föreslagna föreskrifterna med krav på regelbunden kontroll av mätare i drift för att säkerställa att mätarna inte bara när de tas i bruk, utan också över tid, uppfyller krav på korrekt mätning. Regleringen inom kylenergiområdet är dock helt ny och det bedöms lämpligt att avvakta en tid så att behovet närmare kan utvärderas innan föreskrifter om kontroll eventuellt införs.

Det bedöms inte heller i övrigt finnas några lämpliga alternativa förslag till den reglering som föreslås.

Sveriges medlemskap i EU innebär en skyldighet att införliva EU-direktiv i svensk rätt. Det är därför nödvändigt att kravet på korrekt mätning införs genom föreskrifter. Den föreslagna regleringen bedöms inte gå utöver de krav som följer av energieffektiviseringsdirektivet.

Om regleringen inte skulle komma till stånd skulle ytterligare en följd kunna vara att sådana mätare används som riskerar att inte tillgodose kravet på korrekt mätning och att mätarna därmed genererar felaktiga uppgifter om energianvändningen som sedan ligger till grund för t.ex. debitering.

Några särskilda effekter i övrigt bedöms inte uppstå om regleringen inte skulle komma till stånd. De problem som eventuellt finns idag skulle kvarstå och vara av samma omfattning som nu.

4. Vilka som berörs av regleringen

De som omfattas av den föreslagna regleringen är ekonomiska aktörer som tillhandahåller eller släpper ut kylenergimätare på marknaden samt de som tar i bruk sådana mätare, dvs. fjärrkylföretag. Indirekt berörs även fjärrkylföretagens kunder samt sådana ackrediterade laboratorier som ska utföra kalibrering eller provning som en del av en typkontroll eller produktverifiering.

Antalet fjärrkylföretag uppgår till knappt 40 och antalet kunder uppgår till ca 2 000.¹⁹ Samtliga lokalbyggnader som kyls med fjärrkyla bedöms ha mätare i leveranspunkten.²⁰ Fjärrkyla levereras främst till industrier, serverhallar, sjukhus och kontorslokaler. Det finns även ett fåtal fastighetsägare av flerbostadshus som är kunder till fjärrkylföretag.²¹

De ekonomiska aktörerna utgörs i Sverige av knappt ett tiotal distributörer och tillverkarrepresentanter. Det finns inte några tillverkare av kylenergimätare i Sverige men tre större tillverkare finns inom EU.

Även Swedac berörs av de föreslagna föreskrifterna på så sätt att myndigheten utövar tillsyn över att föreskrifterna följs. Eftersom Swedac inte tidigare har reglerat kylenergimätare blir detta ett nytt tillsynsområde för myndigheten.

Swedacs beslut i tillsynsärenden kommer att kunna bli ärenden i förvaltningsdomstolarna p.g.a. av överklagande eller ansökan om utdömande av vite, vilket medför att även dessa kan påverkas av föreskrifterna.

5. De bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Bemyndigandet att meddela föreskrifter om krav på och kontroll av kylenergimätare följer av 4 § förordningen (1993:1066) om måttenheter, mätningar och mätton. De särskilda föreskrifter om ackreditering som behövs för kalibrering och provning får meddelas med stöd av 3 § andra stycket förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll.

6. Vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför

De ekonomiska aktörerna bedöms inte påverkas i något särskilt avseende på grund av föreskrifterna. Enligt vad Swedac erfar tillhandahåller eller släpper aktörerna ut kylenergimätare på den svenska marknaden enligt kraven i föreskrifterna redan idag. Även den kalibrering och provning som utförs av laboratorier som en del av en typkontroll eller produktverifiering utförs redan idag av ackrediterade aktörer och bedöms inte heller innebära någon påverkan för laboratoriernas verksamhet. Detta gäller även kravet på typintyg. Såvitt känt för Swedac får inte heller den föreslagna bestämmelsen om oberoende för laboratorier några konsekvenser för den verksamhet som utförs idag.

¹⁹ Se s. 42 i prop. 2021/22:124.

²⁰ Se s. 45 i prop. 2021/22:124.

²¹ Se s. 19 och 22 Infrastrukturdepartementets promemoria *Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk*.

De föreslagna föreskrifterna innebär ett krav på att just en sådan kylenergimätare som uppfyller kraven i föreskrifterna, eller i förekommande fall motsvarande krav, ska tas i bruk. Kravet på att fjärrkyleföretaget ska installera mätare följer redan av fjärrkylelagen (2022:332).²² Föreskrifterna omfattar sådant ibruktagande som sker efter det att föreskrifterna trätt i kraft. Det ställs alltså inte några krav på att befintliga mätare måste bytas till mätare som uppfyller kraven i föreskrifterna. De flesta kylenergimätare som tas i bruk idag uppfyller kraven i SS-EN 1434 och mätare som uppfyller just dessa krav blir allt vanligare. Det finns dock leveranspunkter med mycket stora flöden för vilka fjärrkyleföretag köper in mätare som uppfyller krav enligt en annan standard. Dessa mätare uppfyller i regel högre krav vad gäller mät noggrannhet än dem som följer av noggrannhetsklass 2 enligt SS-EN 1434 och det finns inte några leveranspunkter av annat slag vars behov inte kan tillgodoses med en mätare som uppfyller kraven i föreskrifterna. Enligt vad Swedac erfar uppfyller de mätare som tas i bruk idag även det föreslagna kravet på noggrannhetsklass. Vidare är de uppgifter, som ska finnas tillgängliga vid tillsyn, sådan information som fjärrkyleföretagen redan har tillgång till idag. Mot denna bakgrund bedöms det inte uppstå några konsekvenser för fjärrkyleföretagen.

Fjärrkylekunder påverkas på så sätt att syftet med kraven är att de ska leda till korrekt mätning. Föreskrifterna innebär bättre förutsättningar för att uppgifterna om energianvändning samt den debitering som görs på grundval av dessa uppgifter blir riktiga.

Det nya tillsynsansvaret som Swedac får kommer att innebära ett utökat arbete med den tillsyn som myndigheten utövar. Detta innebär även att Swedac kommer att behöva ta fram föreskrifter om avgifter med stöd av 8 § förordningen (1993:1066) om måttenheter, mätningar och mätdon, som täcker kostnaden för tillsynen. I den mån tillsynsbeslut hanteras hos förvaltningsdomstolarna leder detta även till ett ökat antal mål och kostnader för dem. Mot bakgrund av att överklaganden är mycket ovanliga för tillsynsbeslut inom reglerad mätteknik samt att högst ett fåtal ansökningar om utdömande av vite kan förväntas per år, bedöms dessa kostnader dock som små.

Swedac kommer även att behöva gå ut med särskild information om de nya reglerna.

²² Se 4 § i förslaget till fjärrkylelag, s. 5 i prop. 2021/22:124.

7. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

De föreslagna bestämmelserna är en följd av att energieffektiviseringsdirektivet måste genomföras i svensk reglering. Regelverket bedöms överensstämma med Sveriges skyldigheter med anledning av medlemskapet i EU. Bestämmelserna innebär inte någon begränsning för den fria rörligheten inom EU och bedöms även i övrigt vara förenliga med EU-rättsliga principer.

8. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

I prop. 2021/22:124 anges att de lagändringar som föreslås där med anledning av energieffektiviseringsdirektivet bör träda i kraft så snart som möjligt. Riksdagen har fattat beslut om att den nya fjärrkylelagen ska träda i kraft den 1 juni 2022. Anledningen till behovet av skyndsamhet är att medlemsstaterna skulle ha satt i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den 25 juni 2020. Mot denna bakgrund bör även Swedacs nya föreskrifter träda i kraft så snart som möjligt. Föreskrifterna behöver anmälas enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler och med hänsyn till den tid som krävs för anmälan bedöms den nya regleringen som tidigast kunna träda i kraft den 1 januari 2023.

Föreskrifterna och information om ikraftträdandet kommer att finnas på Swedacs webbplats. Det bedöms därutöver finnas behov av ytterligare informationsinsatser till fjärrkyleföretag och ekonomiska aktörer, t.ex. i form av riktade nyhetsbrev samt information vid branschseminarium.

9. Om effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt

Mot bakgrund av redogörelsen av konsekvenser under avsnitt 6 ovan bedöms inte den föreslagna regleringen få några effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

När det särskilt gäller frågan om hänsyn till små företag vid reglernas utformning ska framhållas att förslaget inte bedöms få några särskilda konsekvenser för företag. För övrigt innebär det förhållandet att de föreslagna föreskrifterna utgör ett genomförande av ett direktiv att det inte skulle vara möjligt att anpassa förslaget på något särskilt sätt till små företag.

10. Om effekter för kommuner eller regioner

Förslaget bedöms inte få några sådana effekter för kommuner eller regioner som avses i 8 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

11. Inhämtande av yttrande från Regelrådet och regeringens medgivande

Yttrande från Regelrådet inhämtas i samband med att förslaget skickas på remiss. Förslaget bedöms inte kunna få sådana effekter att regeringens medgivande krävs enligt 2 § förordningen (2014:570) om regeringens medgivande till beslut om vissa föreskrifter.

12. Kontaktpersoner

Annie Fainelli, jurist
annie.fainelli@swedac.se
033-17 08 29

Thomas Franzén, utredare
thomas.franzen@swedac.se
033-17 08 51

Renée Hansson, utredare
renee.hansson@swedac.se
033-17 08 32

Hin Lau, utredare
hin.lau@swedac.se
033-17 77 54